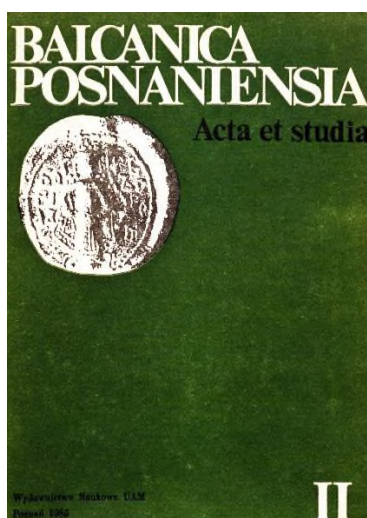

Bibliografia do artykułu:

Tyszkiewicz Lech Antoni, *Słowianie i ludy tureckie przed pojawieniem się Protobułgarów na Półwyspie Bałkańskim*, „Balcanica Posnaniensia. Acta et Studia” 1985, t. 2, s. 5–18.

<https://doi.org/10.14746/bp.1985.2.1>

Bibliografia przygotowana na podstawie przypisów przez Martę Stawską-Puchalską. Instytucją przechowującą materiały źródłowe jest Biblioteka Collegium Historicum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

<http://bch.amu.edu.pl>

Zadanie zostało zrealizowane w ramach konkursu „Społeczna odpowiedzialność nauki II – Wsparcie dla bibliotek naukowych”. Projekt zatytułowany „Digitalizacja archiwalnych wydań czasopism naukowych zgromadzonych przez Bibliotekę Coll. Historicum UAM”. Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Nauki w ramach Programu Społeczna odpowiedzialność nauki II. Wsparcie dla bibliotek naukowych (umowa nr BIBL/SP/0092/2024/02 z dnia 05.12.2024). Całkowita wartość projektu: 247 236,00 zł. Kwota dofinansowania: 220 836,00 zł.

Bibliography prepared on the basis of footnotes by Marta Stawska-Puchalska.

The institution storing the source materials is the Library of the Collegium Historicum of the Adam Mickiewicz University in Poznań.

<http://bch.amu.edu.pl>

The task was carried out within the framework of the competition “Social Responsibility of Science II – Support for Scientific Libraries”. The project entitled “Digitization of archival editions of scientific journals collected by the Library of the Coll. Historicum of Adam Mickiewicz University”. The project was co-financed from state budget funds granted by the Minister of Science within the framework of the Programme Social Responsibility of Science II. Support for Scientific Libraries (agreement no. BIBL/SP/0092/2024/02 of 05.12.2024). Total value of the project: PLN 247,236.00. Amount of co-financing: PLN 220,836.00.

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Społeczna
Odpowiedzialność
Nauki II

Tyszkiewicz Lech Antoni, *Słowianie i ludy tureckie przed pojawieniem się Protobułgarów na Półwyspie Bałkańskim*, „Balcanica Posnaniensia. Acta et Studia” 1985, t. 2, s. 5–18.

Tekst artykułu: <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/bp/article/view/54812>

Źródła

- Ammiani Marcellini Rerum gestarum libri qui supersunt*, ks. XVII i XXXI, wyd. W. Seyfarth, Lipsiae 1978.
- C. Plinii Secundi Naturalis Historia*, wyd. C. Mayhoff, Stuttgartiae 1967.
- Castori Romanorum Cosmographi tabula quae dicuntur Peutingeriana*, wyd. C. Miller, Ravensburg 1888.
- Chronicon Paschale*, t. 1, wyd. L. Dindorf, „Corpus Scriptorum Historiae Byzantinae”, t. 4–5, Bonnae 1832.
- Claudii Ptolemaei Geographia*, wyd. C. Müller, Parisiis 1883.
- Constantine Porphyrogenitus, *De administrando imperio*, wyd. J. Bekker, Bonnae 1840.
- Consularia Constantinopolitana ad ann. 334* [w:] „Monumenta Germaniae Historica. Auctores Antiquissimi”, t. 9: *Chronica minora*, t. 1, wyd. Th. Mommsen, Berolini 1892, s. 234.
- Descriptio civitatum ad septentrionalem plagam Danubii*, wyd. B. Horák, D. Trávníček, „Rozpravy Československé Akademie Věd.” 1956, t. 66, z. 2.
- Eunapius Sardianus, *Fragmenta*, wyd. C. Müller [w:] „Fragmenta Historicorum Graecorum”, t. 4, Parisiis 1851, s. 7–57.
- Eusebius, *Εἰς τὸν βίον τοῦ μακαρίου Κωνσταντίνου βασιλέως* [w:] tegoż, *Werke*, wyd. I.A. Heickel, „Die griechisch-christlichen Schriftsteller des ersten drei Jahrhunderte”, t. 1, Leipzig 1902, s. 1–148.
- Excerpta de legationibus Romanorum*, wyd. C. de Boor [w:] *Excerpta historica iussu Imp. Constantini Porphyrogeniti confecta...*, wyd. U.P. Boissevain, C. de Boor, T. Buttner-Worbst, t. 1: *Excerpta de legationibus Romanorum*, Berolini 1903.
- Excerpta historica iussu Imperatoris Constantini Porphyrogeniti confecta*, t. 4: *Excerpta de sentiis*, wyd. U.Ph. Boissevain, Berolini 1906.
- Excerpta Valesiana* [w:] *Ammiani Marcellini Rerum gestarum libri qui supersunt*, wyd. 5. Gardthausen, t. 2, Lipsiae 1875, s. 280–338.
- Fredegarii Chronicon*, wyd. B. Krusch, „Monumenta Germaniae Historica. Scriptores rerum Merovingicarum”, t. 2, Hannover 1888, s. 1–193.
- Gregorii Turonensis, *Historia Francorum*, wyd. W. Arndt „Monumenta Germaniae Historica. Scriptores rerum Merovingicarum”, t. 1, Hannover 1885.
- Hieronymi Chronicon*, wyd. R. Helm, Berlin 1956.
- Ioannis Malalae Chronographia*, wyd. L. Dindorf, Bonnae 1837.
- Jordanes, *Getica*, wyd. Th. Mommsen, „Monumenta Germaniae Historica. Auctores antiquissimi”, t. 5, cz. 1, Berlin 1882.
- Kretschmer K., *Sarmatae* [w:] *Paulys Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft*, t. 1 A, 2, Stuttgart 1920, szp. 2542–2550.
- Kretschmer K., *Sarmatia* [w:] *Paulys Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft*, t. 1 A, 1, Stuttgart 1921, szp. 1–12.

- Menander Protector, *Fragmenta*, fr. 48, [w:] *Excerpta de legationibus Romanorum ad gentes*, wyd. C. de Boor, [w:] *Excerpta historica iussu Imperatoris Constantini Porphyrogeniti confect*, t. 1, cz. 1, Berolini 1903, s. 208–210.
- Menander Protector, *Fragmenta*, fr. 23 [w:] *Excerpta de legationibus gentium ad Romanos*, wyd. C. de Boor [w:] *Excerpta historica...*, t. 1, cz. 2, Berolini 1903, s. 454.
- Menander Protector, *Fragmenta*, fr. 63–64, [w:] *Excerpta de legationibus gentium ad Romanos*, wyd. C. de Boor [w:] *Excerpta historica...*, t. 1, cz. 2, Berolini 1903, s. 471–476.
- Nicephori Archiepiscopi Constantinopolitani *Opuscula historica*, wyd. C. de Boor, Lipsiae 1880.
- Pauli *Historia Langobardorum*, red. G. Waitz, „Monumenta Germaniae Historica. Scriptores rerum Langobardicarum et Italicarum saeculi VI–IX”, Hannoverae 1878, s. 12–187.
- Povest vremennyh let*, t. 1, wyd. D.S. Lihačev, Moskva–Leningrad 1950.
- Priscus Panites, *Fragmenta*, wyd. K. Müller, „Fragmenta Historicorum Graecorum“, t. 4, Parisiis 1851, s. 69–110.
- Procopius, *De Bellis*, ks. I–IV, wyd. J. Haury [w:] tegoż, *Opera Omnia*, t. 1, Lipsiae 1905.
- Procopius, *De Bellis*, ks. V–VIII, wyd. J. Haury [w:] tegoż, *Opera Omnia*, t. 2, Lipsiae 1905.
- Ravennatis Anonymi Cosmographia*, wyd. J. Schnetz [w:] *Itineraria Romana*, Lipsiae 1941.
- Scriptores Historiae Augustae, Iulii Capitolini, M. Antoninus Philosophum*, wyd. E. Hohl, Berolini 1971.
- Seeck O., *Caesarius 3 (Caesarius von Nazianz)* [w:] *Paulys Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft*, t. 3,1, Stuttgart 1897, szp. 1298–1300.
- Strabonis Geographica*, wyd. A. Meineke, Lipsiae 1866.
- Theophanis Chronographia*, wyd. J. Classen, „Corpus Scriptorum Historiae Byzantinae“, Bonnæ 1839.
- Theophylacti Simocattae Historiae*, wyd. C. de Boor, Stuttgart 1972.
- Zosimi comitis et exadvocati fisci, Historia nova*, wyd. L. Mendelssohn, Lipsiae 1887.

Opracowania

- Altheim F., *Attila und die Hunnen*, Baden–Baden 1951.
- Altheim F., *Geschichte der Hunnen*, t. 1, Berlin 1959.
- Altheim F., *Geschichte der Hunnen*, t. 5, Berlin 1962.
- Biliński B., *Drogi świata starożytnego ku ziemiom słowiańskim w świetle starożytnych świadectw literackich*, „Archeologia” 1947, t. 1, s. 139–168.
- Biliński B., *Najstarsze świadectwa starożytne o Wiśle*, „Eos” 1947, t. 42, z. 2, s. 192–209.
- Czekanowski J., *Wstęp do historii Słowian. Perspektywy antropologiczne, etnograficzne, archeologiczne i językowe*, Poznań 1957.
- Dąbrowski K., *Hunowie europejscy* [w:] Dąbrowski K., Nagrodzka-Majchrzyk T., Tryjarski E., *Hunowie europejscy, Protobułgarzy, Pieczyngowie*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1975, s. 11–146.
- Fritze W.H., *Zur Bedeutung der Awaren für slawische Ausdehnungsbewegung im frühen Mittelalter*, „Zeitschrift für Ostforschung” 1979, t. 28, nr 3, s. 498–545.
- Gisinger F., *Peutingeriana* [w:] *Paulys Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft*, t. 19, 2, Stuttgart 1938, szp. 1405–1412.
- Halphen L., *Les Barbares. Des grandes invasions aux conquêtes turques du XIe siècle*, Paris 1948.
- Haussig H.W., *Theophylakts Exkurs über die skytischen Völker*, „Byzantion” 1953, t. 23, s. 275–462.
- Haussig H.W., *Zur Lösung der Awarenfrage*, „Byzantinoslavica” 1973, t. 34, nr 2, s. 173–192.
- Herrmann E., *Slawisch-germanische Beziehungen im südostdeutschen Raum. Von der Spätantike bis zum Ungarnsturm. Ein Quellenbuch mit Erläuterungen*, München 1965.

- Jażdżewski K., *Atlas do pradziejów Słowian*, Łódź 1949.
- Kollautz A., *Völkerbewegungen an der unteren und mittleren Donau im Zeitraum von 568/562 bis 582 (Fall von Sirmium)*, „Zeitschrift für Ostforschung” 1979, t. 28, nr 3, s. 448–489.
- Kostrzewski J., *Kultura prapolska*, Poznań 1947.
- Kurnatowska Z., *Die „Sclaveni” im Lichte der archäologischen Quellen*, „Archaeologia Polona” 1974, t. 16, s. 51–66.
- Kurnatowska Z., *Słowiańszczyzna południowa*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1977.
- Labuda G., *Chronologie de guerres de Byzance contre les Avars et les Slaves à la fin du VIe siècle*, „Byzantinoslavica” 1950, t. 1, s. 167–173.
- Labuda G., *Fragmenty dziejów Słowiańszczyzny zachodniej*, t. 3, Poznań 1975.
- Labuda G., *Okres wspólnoty słowiańskiej w świetle źródeł i tradycji historycznej*, „Slavia Antiqua” 1948, t. 1, s. 181–227.
- Labuda G., *Pierwsze państwo słowiańskie. Państwo Samona*, Poznań 1949.
- Lehr-Spławiński T., *O pochodzeniu i praojczyźnie Słowian*, „Prace Instytutu Zachodniego”, t. 2, Poznań 1946.
- Łowmiański H., *Początki Polski*, t. 2, Warszawa 1965.
- Mańczak W., *Praojczyzna Słowian*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1981.
- Marquardt J., *Osteuropäische und ostasiatische Streifzüge*, Leipzig 1903.
- Moravcsik G., *Byzantinoturcica*, t. 1: *Die byzantinischen Quellen zur Geschichte der Türkvolker*, Berlin 1958.
- Moszyński K., *Badania nad pochodzeniem i pierwotną kulturą Słowian*, Kraków 1925.
- Müllenhoff K., *Deutsche Altertumskunde*, t. 2, Berlin 1906.
- Niederle L., *Manuel de l'antiquité slave*, Paris 1923.
- Ostrogorski G., *Dzieje Bizancjum*, Warszawa 1967.
- Peisker J., *Die älteren Beziehungen der Slawen zu Turkotataren und Germanen und ihre sozialgeschichtliche Bedeutung*, „Vierteljahrschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte”, t. 3, Berlin 1905.
- Peisker J., *The Expansion of the Slavs* [w:] *Cambridge Medieval History*, red. H.M. Gwatkin, J.P. Whitney, t. 2, Cambridge 1926.
- Plezia M., *Greckie i łacińskie źródła do najstarszych dziejów Słowian*, t. 1, Poznań–Kraków 1952.
- Preidel H., *Die Anfänge der slawischen Besiedlung Böhmens und Mährens*, t. 1, Gräffeling b. München 1954.
- Roman S., *Gościnnosc* [w:] *Słownik starożytności słowiańskich*, red. W. Kowalenko, G. Labuda, T. Lehr-Spławiński, t. 2, Wrocław–Warszawa–Kraków 1964, s. 141–142.
- Schafarik P.J., *Slawische Alterthümer*, t. 1, Leipzig 1843.
- Schmidt L., *Geschichte der deutschen Stämme. Die Ostgermanen*, München 1934.
- Schwarz E., *Das Vordringen der Slawen nach Westen*, „Südostforschungen” 1956, t. 15, s. 86–108.
- Schwarz E., *Die Frage der slawischen Landnahmezeit in Ostgermanien. Ein kritischer Überblick des derzeitigen Forschungsstandes*, „Mitteilungen des österreichischen Instituts für Geschichtsforschung” 1929, t. 43, s. 187–267.
- Szymański W., *Awarzy* [w:] Szymański W., Dąbrowska E., *Awarzy, Węgrzy*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1979, s. 7–131.
- Tymieniecki K., *Ziemia polskie w starożytności. Ludy i kultury najdawniejsze*, Poznań 1951.
- Udalcov A.D., *Osnovnye voprosy etnogeneza sloviań*, „Sovetskaja Etnografija” 1947, t. 6–7, s. 3–13.
- Udalcov A.D., *Plemena evropejskoj Sarmatii II v.n.e.*, „Sovetskaja Etnografija” 1946, t. 5, s. 41–50.

Zakrzewski S., *Opis grodów i terytoriów z północnej strony Dunaju czyli tzw. Geograf Bawarski*,
Lwów 1917.

Zášterova B., *Les Avars et les Slaves dans la tactique de Maurice*, „Rozpravy Československé
Akademie Věd” t. 81, z. 3, Praha 1971.

Zeuss K., *Die Deutschen und die Nachbarstämme*, München 1837.